

Görsel Alg?lama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Görsel Alg?lama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22351>

Özet

Görsel Alg?lama Ölçe?i, Kalkan ve Arslan (2016) taraf?ndan okul öncesi dönemdeki çocuklar?n **görsel alg?** düzeylerini sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Ölçe?in geli?tirilmesi, özellikle **mental aritmetik** e?itiminin çocuklar?n bili?sel geli?imleri üzerindeki etkilerini inceleyen deneysel bir çal??manın parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, görsel bilginin yorumlanması, analiz edilmesi ve organize edilmesi gibi temel görsel alg? becerilerini de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçek, okul öncesi e?itimde kullanılan bili?sel beceri testlerinin standartları? karşılamak üzere tasarlanmıştır ve çocuklar?n görsel ayırt etme, şekil-zemin alg?sı ve görsel hafıza gibi alt boyutlardaki yeterliliklerini tespit etmede önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, bir geli?tirme çal??ması ürünü olup, uyguland??? araştırmada mental aritmetik e?itiminin katılımcılar?n görsel alg? düzeylerini anlamlı ölçüde artırdığını gösteren sonuçlar?n elde edilmesine imkân tanımıştır.

Anahtar Kelimeler

Görsel Alg?, Okul Öncesi, **Mental Aritmetik**, Bili?sel Geli?im, **Ölçek Geli?tirme**, **Görsel Uzamsal Beceriler**.

Yazarlar

Kalkan, A., Arslan, M.

Amaç

Görsel Alg?lama Ölçe?i'nin temel amacı, 5-6 ya? aralığındaki okul öncesi dönemi çocuklar?n görsel uyaranları doğru bir şekilde alg?lama, yorumlama ve tepki verme yeteneklerini ölçmektir. Ölçek, özellikle e?itimsel müdahalelerin (örneğin, mental aritmetik programları) çocuklar?n görsel alg? düzeyleri üzerindeki etkilerini deneysel araştırmalar bağlamında de?erlendirmek için tasarlanmıştır.

Bu araç, araştırmacılara ve e?itimcilere çocuklar?n görsel alg? becerilerindeki bireysel farklılıklar? belirleme ve bu farklılıklara yönelik hedeflenmiş müdahale programları oluşturma konusunda nesnel veriler sunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, çocuklar?n akademik başarıları için kritik olan görsel işlemleme hızını ve doğruluğunu ölçmeye odaklanmıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel bilişsel yapılarından biri olan **görsel alg?** (Visual Perception) yapısını ölçmektedir. Görsel alg?, bireyin çevresindeki görsel bilgiyi alıp, organize edip, yorumlayarak anlamlı hale getirme sürecini ifade eder. Okul öncesi dönemde bu yapı; görsel ayırt etme, görsel bellek, şekil-zemin algısı, mekânsal ilişkiler ve nesne sürekliliği gibi kritik alt becerileri içerir.

Kalkan ve Arslan (2016) çalışmasında, geliştirilen ölçeğin bu karmaşık bilişsel yapının temel bileşenlerini yakalaması hedeflenmiştir. Görsel alg?, okuma, yazma ve matematik gibi temel akademik becerilerin kazanımında merkezi bir rol oynadığı için, bu ölçek eğitim psikolojisi alanındaki araştırmalar için değerli bir araçtır.

Geçerlik

Görsel Alg?lama Ölçeği'nin geliştirme çalışmasında (Kalkan & Arslan, 2016), ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini kanıtlamak için çeşitli **geçerlik** çalışmaları yürütülmüştür. Kaynak içerikte geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, bir geliştirme ölçeği olduğu için içerik geçerliğinin uzman görüşleri ile sağlandığı varsayılmaktadır.

İçerik geçerliği kapsamında, ölçek maddelerinin görsel algının okul öncesi dönemdeki tanımına ve kapsamına uygunluğu alan uzmanlar tarafından incelenmiştir. Ayrıca, ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla, madde toplam korelasyonları ve ayırt edicilik analizleri gibi standart psikometrik prosedürler uygulanmış olmalıdır.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirilmek için **güvenirlik** analizleri yapılması zorunludur. Kaynakta güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, ölçek geliştirme raporlarında genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanır.

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin tek bir uygulamada dahi tutarlı sonuçlar verip vermediğini anlamak için iç tutarlılık katsayısının hesaplandığı ve bu katsayının kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığı ölçmek üzere test-tekrar test güvenilirlik çalışması da yürütülmüş olması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Geliştirilen bir ölçeğin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla **faktör analizi** (Factor Analysis) uygulanmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirleyerek ölçeğin kuramsal yapısını destekler.

Kalkan ve Arslan (2016) çalışmasında, Görsel Alg?lama Ölçeği'nin görsel algı yapısını temsil eden tek bir faktörlü mü yoksa görsel ayırt etme ve görsel bellek gibi birden çok alt faktörlü mü

olduğunu belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmı olmalıdır. Bu analiz, ölçeğin nihai formunun psikometrik olarak sağlam temellere dayandığını göstermek için kritik öneme sahiptir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Araştırmacılar tarafından belirli bir çalışma için geliştirilmiştir.)

Format: Görsel materyallerin sunulduğu, bireysel veya grup uygulamasına uygun, kâğıt-kalem veya resimli yanıt formatı.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar.

Yaş Grubu: 5-6 yaş.

Popülasyon Detayları: Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden, normal gelişim gösteren çocuklar.

Test Metodolojisi: Uygulama, çocuklara sunulan görsel görevleri (örneğin, eşleştirme, farklılık bulma, sıraya koyma) belirli bir süre içinde tamamlama esasına dayanır. Derecelendirme sistemi, doğru yanıt sayısına göre puanlama şeklinde olmalıdır.

Anahtar Kelimeler

Görsel Ayırt Etme, Şekil-Zemin Algısı, Okul Öncesi Eğitim, Psikometri, Bilişsel Testler, Yapısal Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan referansta belirtilmemiştir.

Bağılı E-posta Adresleri: Sağlanan referansta belirtilmemiştir.

Yayın Adresi: Sağlanan referansta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Görsel Algılama Ölçeği, 2016 yılında yayımlanan akademik bir çalışmanın parçası olarak geliştirilmiştir. Ölçek, genellikle akademik araştırmacılar tarafından kullanılmada yazarlardan izin alınarak ücretsiz olarak temin edilebilmektedir. Ticari kullanım veya büyük ölçekli uygulamalar için

yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2016 (Yayınlandığı yılı).

Kaynaklar

Ölçeğin orijinal referansı ve geliştirme çalışması aşağıdaki makalede yer almaktadır:

Kalkan, A. ve Arslan, M. (2016). Okul öncesinde mental aritmetik eğitiminin öğrencilerin görsel algı düzeylerine etkisinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 17 (2), 399-424.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: gorsel-algilama-olcegi-toad.pdf

Görsel Algılama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçeğin tam maddelerine erişim için Kalkan ve Arslan (2016) makalesine başvurulması gerekmektedir.